

VātūlanāthasūtravRtti

% Vaatuulanaathasuutra with the V.rtti of Ananta"saaktipaada
%ed. Madhusuudana Kaul "Sastrii
%KSTS 39, 1923
%typed by Somdev Vasudeva

atha "sriivaatuulanaathasuutraa.ni
"sriimadananta"saktipaadaviracitav.rttisametaani

1ab: sa.mgha.t.ta+gha.t.tana+bala+udita+nirvikaara+&"suunya+ati"suunya+padam
avyaya+bodha+saaram
1cd: sarvatra khecara+d.r"saa praviraajate yat & tan naumi saahasa+vara.m
guru+vakra+gamyam

2ab: sarva+ulla"nghana+v.rttyaa+ iha & nirviketo .akrama+akramas+
2cd: kas+ api+ anuttara+cid+vyoma+&svabhaavo jayataat+ ajas+
3ab: "sriimat+vaatuulanaathasya & h.rdaya+ambhodhi+sa.mbhavam
3cd: puujya+puujaka+puujaabhis+ & projjhita.m yan namaami tat
4ab: yena+ iha sarva+v.rttiinaa.m & madhya+sa.msthas+ api sarvadaa
4cd: mahaa+vyoma+samaavi.s.tas+ & ti.s.thaami+ asmin niraavalis+
5ab: tam apuurvam anaave"sam & aspar"sam aniketanam
5cd: sa.mvit+vikalpa+sa.mkalpa+&gha.t.tana.m naumi+ anuttaram
6ab: yoginii+vakra+sa.mbhuta+&suutraa.naa.m v.rttis+ uttamaa
6cd: kena+ api kriyate samyak+¶+tattva+upab.r.mhitaa

iha kila

.sa.t+dar"sana+catur+aamnaaya+aadi+melaapa+paryanta+samasta+dar"sana+uttiir.nam
akathyam api "sriimat+vaatuulanaathasya pii.the"svaryas+ ucchu.sma+paada+augham
uktvaa tat+ anu
parama+rahasya+upab.r.mhita+trayoda"sa+kathaa+saak.saatkaara+d.r"saa
krama+akrama+asti+naasti+tathya+atathya+bheda+abheda+savikalpa+nirvikalpa+bhava
+nirvaa.na+kala"nka+ujjhita.m kim api+ anavakaa"sa.m para.m tattva.m
suutra+mukhena+ aadi"santi --
yatra+ idam aadi+suutram

VaaSuu01: mahaasaahasav.rttyaa svaruupalaabha.h //

ati+tiivraatitivrataravi"s.r"nkhalaa+saktipaata+aaghraatasya
sva+svaruupa+samaavi.s.tasya kasya cit kva cit kadaa cid akasmaad eva
\pratika{mahaa+saahasav.rttyaa}
ghasmara+mahaaghanatara+para+naada+ullaasa+sphaare.na
savikalpa+nirvikalpa+aatmaka+samasta+sa.mvit+nivaha+gha.t.tanaat+
niraavara.na+mahaa"suunyataa+samaave"sa+ni.s.thayaa \pratika{svaruupa+laabhas+}
samasta+kalpanaa+uttiir.natvaat+

ak.rtaka+niravakaa"sa+niruttara+nistara"nga+niravadhi+nirniketa+aspar"sa+sa.mvit+pra
aptis+ bhavati -- iti rahasya+arthas+ / mahaasaahasa+v.rttyaa+ anuprave"sas+ ca
vak.syamaa.na+kathita+krame.na+ adhigantavyas+ //

jha.titi sarva+ulla"nghana+krame.na+
aniketa+svaruupa+praapti+saak.saatkaara+mahaa+saahasa+carcaa+sa.mpradaaya.m
niruupya, idaanii.m tatraiva sarva+v.rtti+mahaa+saamarasyam ekakaale pracak.sate

VaaSuu02: tat+laabha+aacchurita [yud+?]yugapat+v.rtti+prav.rttis+

v.rttiinaa.m d.rk+aadi+mariici+ruupaa.naa.m tathaa
raaga+dve.sa+aadi+unme.savatiinaa.m \pratika{yugapat} tulyakaala.m
krama+paripaa.ti+ulla"nghanena+ akrama+prav.rttyaa \pratika{tat+laabha+aacchurita}
tat tena praak+ukta+mahaasaahasa+da"saa+samaave"sa+krama+praapye.na
svaruupa+laabhena kaala+akaala+kalpanaa+uttiir.na+ala.mgraasa+vapu.saa
mahaaniriihe.na+ aacchurita sp.r.staa sva+svaruupataa.m niitaa \pratika{prav.rttis+}
prakar.se.na vartamaanaa v.rttis+ satatam acyutatayaa tat+samaave"sa+avasthaanam iti+
arthas+ / iti+ anayaa ukta+bha"ngyaa sarva+v.rttiinaa.m samanantaram eva
sarva+uttiir.na+mahaa+"suunyataa+dhaamni dhaama+ruupe tanmayatayaa
paraspara+vibheda+vigalanena+ udaya+padavyaam eva satatam avasthitis+ sthita+
iti+arthas+ //

iti+anayaa+ ukta+bha"ngyaa tulya+kaala+kathana+upade"sam uktvaa idaanii.m
pustaka+kathaa.m niruupayanti

VaaSuu03: ubhaya+pa.t.ta+udgha.t.tanaat+ mahaa"suunyataa+prave"sas+

"sriimat+ni.skriyaanandanaatha+anugraha+samaye
"sriigandhamaadana+siddha+paadais+ ak.rtaka+pustaka+pradar"sanena yaa para+pade
praaptis+ upadi.s.taa saa+ eva vitatya niruupyate /
sapta+randhra+krama+udita+sapta+"sikhaa+ullaasa+aatmakas+
praa.na+pravaaha+udayas+ sas+ eva+ uurdhva+pa.t.takas+ puur.na+v.rtti+udayas+
randhra+dvaya+su.sira+naalika+pravaaha+pras.rtas+ apaana+ruupas+ adhas+pa.t.takas+
pa~nca+indriya+"sakti+ve.s.titas+ pa~nca+pha.na+dharma+anibandhakas+
adha.hsthitas+ / tasya valaya+dvaya.m jaagrat+svapna+aatmakam unmudrya
granthi+nibandhanam apah.rtya+ \pratika{ubhaya+pa.t.ta+udgha.t.tanaat}
praa.na+apaana+dvaya+vidaara.naat+ madhya+vartii yas+ praa.na+ruupas+
mahaa+"suunyataa+svabhaavas+ kula+akula+vikalpa+da"saa+ujjhitas+
avyapade"sya+mahaa+niraavara.na+niratya+vedya+vedaka+nirmuktas+
var.na+avar.na+nivar.na+uttiir.nas+ spar"sa+aspar"sa+prathaa+parivarjitas+ upacaaraat+
parama+aakaa"sa+aadi+abhidhaanais+ abhidhiyate / tatra \pratika{prave"sas+}
tat+samaave"satayaa saamarasya+avasthitis+ sas+ eva
praapta+mahaa+upade"sa+naama+ aavirbhavati+ iti+arthas+ //

ittha.m mahaanaya+uktad.r"saa sarva"saastra+prapa~nca+uttiir.naatvaat+ avaacya.m kim

api mahaa+upade"sa+saak.saatkaaram
ubhaya+pa.t.taka+aakaara+sad+asad+ruupa+dvaya+nivaara.nena
nistara"nga+paravyoma+samaave"sa+vivarjitam
aasuutrita+mahaa"suunyataa+samaave"sam aavedya, idaanii.m yugma+upasa.mhaaraat
kaivalyaphala.m tanmayataa+ upavar.nyate

VaaSuu04: yugma+graasaat+ niravakaa"sa+sa.mvit+ni.s.thaa //

p.rthivii+aadi+mahaabhuuta+pa~ncakasya+ eka+ekasmin graahya+graahakatayaa
\pratika{yugma}+v.rtti+udaya+sa.mvyavasthiti.h / tatra gandha+praadhaanyaat+
dharaa+tattvasya paayu+ghraa.na+ruupe.na dvi+prakaarataa / ap+tattvasya ca
rasa+pradhaanatayaa+ upastha+rasanaa+ruupe.nadvaividhyam / tejas+tattvasya
ruupapraadhaanyaat paada+netra+bhedena dvaya+ruupataa / vaayu+tattvasya
spar"sa+praadhaanyaat tvak+paa.ni+svabhaavatas+ dvidhaa gatis+ / aakaa"sa+tattvasya
"sabda+praadhaanyaat+ vaak+"srotra+bhedena dvi+prakaaratayaa+ eva bahudhaatvam /
athavaa p.rthivii+ap+svaruupau bhogya+svaruupa+avasthitau / tejas+vaayu+aakhyau
bhokt.r+svabhaavau sa.msthitau / aakaa"sa.m ca+ etat+ yugma+antarastha.m
sat+su.siratayaa sarva+pranaa.dikaa+antara+udita.m ca bahudhaa vibhaktam /
p.rthivii+aadi+vaayu+anta.m bhuuta+catu.s.tayam+ bhogya+rupam aakaa"sa.m ca
bhokt.r+svabhaavam iti vaa / bhogye+ api bhoktaa sadaa+ eva+ ti.s.thati; bhoktari+ api
bhogas+ nityam+ vibhaati / evam+ukta+yuktyaa pratyekam+
p.rthivii+aadi+mahaa+bhuuta+pa~ncakam+ yugmena dvaya+vibhuutyaa+ anaaratam+
prollasati+ iti+abhipraayas+ / athavaa pratyekam+ vyakta+avyaktatayaa+
bahis+antaratayaa "saanta+udriktatayaa vaa vibhaati / etat+
pa~ncaka+sthaana+sa.mthita+yugmasya ``graasaat.a.a sa.mhara.nat+
``niravakaa"sa+sa.mvit+ni.s.thaa.a.a niravakaa"saa yaa+ iyam+ sa.mvit+ tasyaa ni.s.thaa
samyak+aviparyastatayaa sa.mthitis+ / niravakaa"sa+sa.mvittvena na+ api
savikalpa+sa.mvit+unme.sais+ avakaa"sas+ labhyate, na+ api
nirvikalpa+sa.mvit+svabhaavena prave"sas+ adhigamyate / ittham aprameyatvaat+
niruttara+paramaadvaya+svabhaavatvaat+ ca niravakaa"sa+sa.mvit+ iha+ ucyate / tasyaa
ni.s.thaa vara+guru+pradar"sita+d.r"saa satatam ucyataa gatis+ ke.saa.mcit+ bhavati+ iti+
arthas+ / eva.m dvaya+ aatmaka+kula+kaula+kavalanena
nirupaadhi+niiruupa+ni.hsvaruupa+taadaatmya.m bhavati+ iti+ arthas+ //4//

dvaya+vigalanena para+tattva+avasthitim+ yugma+carcaagamanikayaa+ iha uktvaa, tat+
anu sa.mgha.t.ta+kathaa+saak.saatkaaras+ niruupyate

VaaSuu05: siddhayoginii+sa.mgha.t.ta+ mahaamelaapa+udayas+

siddhaas+ ca yoginyas+ ca taas+ siddhayoginyas+ vi.saya+kara.ne"svarii+rupaas+ /
taasaa.m sa.mgha.t.tas+ sa.mgamas+ graahya+graahaka+ubhaya+sa.m"sle.sas+
paraspara+aaguura.na+krame.na+ aali"nganam / tena+ aali"nganena sadaa+ eva
``mahaamelaapa+udayas+.a.a mahaamelaapasya+
aha.mtaa+ida.mtaa+aatmaka+dvaya+vigalanaat+ niruttara+cidvyomni satatam+
mahaasaamarasya+aatmakasya+ sarvatra pratyak.satayaa+ udayas+ samullaasas+
bhavati+ iti+ arthas+ / vedya+vedaka+dvaya+aprathana+prav.rtyaa

paramaadvaya+samaave"sas+ sarvatra+ avasthita+ iti+ uktam+ bhavati //5//

ubhaya+vigalanena sadaa+ eva mahaamelaapa+udayam uktvaa, tat+ anu
ka~ncuka+traya+ulla"nghanena niruttara+pada+praaptim+ ka.taak.sayanti

VaaSuu06: trika~ncuka+parityaagaat+ niraakhya+pada+avasthitih+

trika~ncukasya bhaavika+bhautika+"suunya+bheda+bhinnasya / tatra bhaavika.m
"sabda+aadi+aha.mkaara+paryantam+ tanmaatru+rupam+, bhautikam+
p.rthivii+aadi+rupam+, "suunyam+ niriiha+aakhyam+ vaasanaa+svaruupam+ ca /
athavaa bhaavikam+ gha.ta+aakaaram+ baahyam+ graahya+vi.saya+rupam+,
bhautikam+ punas+aantaram+ indriya+aatmakam+ graha.na+rupam+, "suunyam+
tat+ubhaya+madhyama+aakaa"sam / athavaa bhaavikam+ svapna+avasthaa s.r.s.tis+
ucyate, bhautikam+ jaagrat+prathaa sthitis+ nigadyate, "suunyam+ su.supta+da"saa
sa.mhaaras+ abhidhiyate / ittham+sa.msthitasya trika~ncukasya ``parityaagaat.a.a
sannyaasaat+ ``niraakhya+pada+avasthitis+.a.anirgataa+ aakhyaa+ abhidhaanam+
yasya+ asau+ niraakhyas+ avyapade"syam anuttaram+ vaak+uttiir.nam+ param+
dhaama+, tasmin+ sarvottiir.na+aniketana+paramaakaa"se+ avasthitis+ sadaa+ eva+
aparicyuta+svabhaava+ni.s.thaa bhavati+ iti sa.mbandhas+ //6//

ittham+ ka~ncuka+traya+ulla"nghanena turya+pada+praaptim+ niruupya+, idaanii+
sarva+vaak+prathaasu niraavara.naasu svara+bhuuti+vij.rmbhaa+ eva prathate sadaa+
eva, -- iti niruupayanti

VaaSuu07: vaak+catu.s.taya+udaya+viraama+prathaasu svaras+ prathate

aadau taavat+ vaak+catu.s.tayam+ nir.niiyate /
niraavara.na+niravakaa"sa+udaya+niruttara+nistara"nga+parama+nabhasi+
ucchalat+kimcit+calana+aatmaka+prathama+spanda+vikaasa+svabhaavaa
var.na+racanaam+ maayuura+a.n.da+rasa+nyaayena+ advaya+mahaasaamarasyatayaa+
antas+dhaarayantii paraa+ iti prathitaa / saa+ eva ca+ anaahata+naada+svaruupataam
avaaptaa nirvibhaaga+dharmi.nii samasta+var.na+udayam+ va.tadhaanikaavat+
antas+dhaarayantii dra.s.t.r+svabhaavaa pa"syantii+ iti vyapade"syaa / saa+ eva ca
sa.mkalpa+vikalpa+nivaha+ni"scaya+aatma+buddhi+bhuumim+ sviik.rtavatii
var.na+pu~njam+ "simbikaa+phala+nyaayena+ antas+dhaarayantii madhyamaa+
iti+abhihitaa / saa+ eva h.rt+ka.n.tha+taalu+aadi+sthaana+kara.na+krame.na+ aahataa
satii var.na+vibhava+maya+"sloka+aadi+vat+ bheda+rupam+ praka.tayantii
rupa+aadi+samasta+vi"sva+prathaa.m ca vyaktataam aapaadayantii vaikharii+ iti+
uktaa / ittham+ niravakaa"saat+ sa.mvit+padaat+ vaak+catu.s.tayam aviratam
anirodhatayaa prathate / evam iid.rk+svabhaava+vaak+catu.s.tayasya+ udayas+ ca
viraamas+ ca taavat+ udaya+viraama+ s.r.s.tisa.mhaarau, tayos+ prathaa
vyakta+avyaktatayaa sadaa+ eva+ aviratam ullahantyas+ sphurantyas+, taasu
``svaras+.a.a anaahata+hata+uttiir.na+mahaanaada+ullaasa+vikaasa+svabhaavas+
``prathate.a.a savikalpa+nirvikalpa+sa.mvit+uttiir.na+para+viyat+udayam eva
prakaa"sitam+ satatam akara.na+prav.rttyaa prayaati+ iti+ arthas+ / ittham+
naanaa+bheda+ullaasa+prakaa"sa+ruupe.su+ var.na+nivaha+udvaha+udaye.su+

madhyaat+ prativar.na+antare vaak+catu.s.taya+krame.na+ akha.n.dita+v.rttyaa+
sva+svaruupam+ aparityajya+ yathaa+mukha+upadi.s.ta+niityaa+ svaras+ eva prathate, -
-- iti+uktam+ bhavati //7//

iti vaak+catu.s.taya+udaya+krame.na+ niraavara.na+svara+udayas+ sarvatra+
sarva+kaalam+ sphurati+, --- iti niruupya, idaanii+ rasa+tritaya+aabhoge sati param+
dhaama+ eva niruttaram+ cakaasti, --- iti nigadyate

VaaSuu08: rasa+tritaya+aasvaadanena+ anicchaa+ucchalitam+ vigata+bandham+
param+ brahma //

rasa+trayam+ guru+mukha+udita+d.r"saa manaak+ ii.sat+ prakaa"syate /
muulaadhaara+payodhara+aadhaara+prathita+ak.rtrima+rasa+tritaya+aabhoge sati
\pratika{anicchaa+ucchalitam} ni.skaamatayaa prollasitam+ \pratika{vigata+bandham+}
virahita+bheda+prathaa+aatmaka+sa.msaara+avagraham+
"saanta+citra+ubhayavidha+brahma+svaruupa+samuttiir.nam+ kim+ api
niruttara+prak.r.s.tatara+aamar"sa+sa.mvit+svabhaavam+ \pratika{param+ brahma+} eva
satatam an+astam+ita+sthityaa vij.rmbhate+ iti+ arthas+ / etat+ eva+ rahasya+krame.na+
ucyate / muulaadhaaras+ tu prathama+pratibhaa+ullaasa+mahaanaada+vi"se.sas+
s.r.s.tisvabhaavas+
bheda+abheda+aatmaka+sa.mvit+padaartha+prathama+aa"sraya+bhitti+muu<r>tatvaat /
payidharas+ tu payas+ samasta+aapyaayatvaat+ sarva+aa"sraya+sa.mvit+svaruupam+
tat+ eva+ dhaarayati+ sthiti+praroham+ avalambayati yas+ spandas+ adya+unme.sas+
eva sarva+padaartha+avabhaasanaat+ sthiti+ruupas+ / aadhaaras+ tu
ja.da+aja.da+bhaava+padaartha+upasa.mhaarakatvaat+
pratyaaav.rtti+sa.mvit+svabhaavas+ sa.mhaaras+ / etat+traya+udhuutam+ rasa+ruupam+
tat+tat+anubhava+camatkaara+saamarasyam aasvaadya svaatmani+
ak.rtaka+kha+mudraa+anuprave"saat+ vim.r"sya, turya+svabhaavas+
mahaasa.mhaara+aakhyas+ anavaratam+ parama+advayatayaa vibhaati+ iti
rahasya+arthas+ //8

evam+ niravakaa"sa+bha"ngyaa rasa+tritaya+carcaa+sa.mpradaayam+ niruupya+
idaanii+ devii+catu.s.taya+kathaa+saak.saatkaaras+ prakaa"syate

VaaSuu09: devii+catu.s.taya+ullaasena sadaa+ eva sva+vi"sraanti+acasthitis+ //

\pratika{devii+catu.s.tayam+} k.sut+t.r.t+iir.syaa+mananaa+aakhyam / tatra ca
sarva+graasa+niratatvaat+ k.sut+ eva mahaasa.mhaaras+ / sarva+"so.sakatvaat+ t.r.t+ eva
sa.mhaaras+ / iir.syaa dvaya+prathaa+aapaadikaa graahya+graahaka+parigraha+grathitaa
sthiti+ruupaa / mananaa ca sa.mkalpa+vikalpa+ullaasa+ruupaa s.r.s.tis+ / etat+ruupasya+
devii+catu.s.tayasya ca+ \pratika{ullaasena} ghasmara+sa.mvit+pravaaha+prav.rttyaa
prathanena \pratika{sadaa+ eva} sarva+kaalam+ pratyekam+ caaturaatmyena
udyoga+aabhaasa+carva.na+ala.mgraasa+vapu.saa sva+svaruupa+avasthitis+
pa~ncama+pada+ati"saayinii niravakaa"sa+sa.mvit+ni.s.thaa sthithaa+ iti+ arthas+ //9

iti+ anena suutre.na devii+catu.s.taya+kathaa+kramam+ prakaa"sya+, idaanii+

dvaada"sa+vaaha+cakra+rahasyam+ niruupyate

VaaSuu10: dvaada"sa+vaaha+udayena mahaa+mariici+vikaasas+ //

manas+sa.mhitam+ "srotra+aadi+buddhiindriya+pa~ncakam+, tathaa
buddhi+sa.mhitam+ vaak+aadi+karmendriya+pa~ncakam+, etat+ubhaya+samuuhas+
\pratika{ dvaada"sa+vaahas+ } / tasya+ ullaasas+ ahetukena+ kena+ api
ati+vi"s.r"nkhalatara+dhaama+niruttara+nistara"nga+para+svaatanrya+v.rttyaa
ghasmara+sa.mvit+pravaahas+ / tena \pratika{ mahaa+mariiciinaam+ }
niraavara.na+krame.na pratyekasmin+ pravaahe+
udyoga+avabhaasa+carva.na+ala.mgraasa+vi"sraanti+ruupaa.naam+
mahaasa.mvit+ra"smiinaam+ \pratika{ vikaasas+ }
niyata+aniyata+cit+acit+prathaa+vigalanena nitya+vikasvara+svabhaavas+
mahaa+prabodhas+ satatam+ avina"svaratayaa sarvatra sarvatas+ sarvadaa+ eva sthitas+
iti mahaavaakya+arthas+ //

iti+ akara.na+siddham+ sadaa+ eva niraavara.na+pada+samaave"sam+
dvaada"sa+vaaha+udaya+d.r"saa prakaa"sya+, idaaniiim+
caryaa+pa~ncaka+sa.mpradaayam+ niruupyanti

VaaSuu11: caryaa+pa~ncaka+udaye nistara"nga+samaave"sas+ //

\pratika{ caryaa+pa~ncakam+ } tu+
anaa"srita+avadhuuta+unmatta+sarvabhak.sya+mahaavyaapaka+svaruupam+ / tasya+
udayas+ niyata+aniyata+"sakti+samuuha+antara+uditas+ vikaasa+svabhaavas+ ullaasas+
/ tasmin+ sati \pratika{ nistara"nga+samaave"sas+ }
aa.nava+"saakta+"saambhava+udaya+ruupa+samasta+tara"nga+parivarjita+samaave"sa+
lak.sa.na+niruttara+samaave"sa+dharmaa+ eva prathate+ iti+arthas+ /
caryaa+pa~ncaka+kramam+ ca vitatya niruupayaami / tatra+ anaa"sritaa+
niraadhaaratvaat+ parama+aakaa"sa+ruupaa "srotra+su.sira+prade"sa+gamanena
sva+graahya+vastu+upasa.mhara.naaya+ udgataa / avadhuutaa ca+ aniyatatayaa
sarvatra+vihara.na+d.rk+"sakti+maarge.na+ sva+sa.mhaarya+sviikara.naaya+ unmi.sitaa
/ unmattaa ca vicittavat+svatantratayaa graahya+agraahya+sa.mbandha+avivak.sayaa
sva+vi.saya+graha.naaya prathitaa / sarvabhak.syaa
bhak.sya+sa.mskaara+nikhila+kavalana+"siilaa sva+sa.mhaarya+padaartha+grasanaaya+
uditaa / sarva+vyaapikaa+ ca tvak+v.rtti+gamanikayaa nikhila+vyaapakatvaat+
a"se.sa+spar"sa+sviikara.naaya+ unmi.sitaa; --- iti caryaa+pa~ncaka+udayas+ //

satata+siddha+caryaa+kramam+ niruupya+, idaaniiim+
nirniketa+para+j~naana+prakaa"sa+avalambanena pu.nya+paapa+niv.rtti+kathaam+
niruupayanti

VaaSuu12: mahaabodha+samaave"saat pu.nya+paapa+sa.mbandhas+ //

\pratika{ mahaa+bodhas+ } ca
j~naat.r+j~naana+j~neya+vikalpa+sa.mkalpa+kaalu.sya+nirmuktas+

ni.h"sama+"sama+aniketa+nirdhaama+dhaama+prathaa+aatmakas+
paratara+j~naana+svabhaavas+ krama+akrama+uttiir.natvaat+ mahaa+gurubhis+
saak.saatk.rtas+ / tasya \pratika{samaave"sas+} akara.na+krame.na
yathaasthita+sa.mnive"sena tyaaga+sviikaara+parihaاراتas+ satatam+ acyuta+v.rttyaa
tat+ruupe.na sphura.nam / tasmaat+ \pratika{mahaabodha+samaave"sat+}
pu.nya+paapayos+ "subha+a"subha+lak.sa.na+karma.nos+ dvayos+
sva+phala+dvaya+vitara.na+"siilayos+ \pratika{asa.mbandhas+} asa.m"sle.sas+
asa.myogas+ ca anavaratam+ jiiivate+ eva viira+varasya+ apa"scima+janmanas+ kasya
cit+ sarva+kaalam+ ak.rtaka+anubhava+rasa+carva.na+sa.mt.rptasya bhava+bhuumau+
eva bandha+mok.sa+ubhaya+uttiir.na+mahaamuktis+ kara+tala+aamalaka+vat+ sthita+
iti+ arthas+ //

sva+svaruupa+praapti+puurvakam+ pu.nya+paapa+tiraskaara+carcaa+kramam+
uktvaa+, idaanii+ svara+siddha+mauna+kathaam+ udghaa.tayanti

VaaSuu13: akathana+kathaa+balena mahaa+vismaya+mudraa+praaptyaa kha+svarataa //

\pratika{akathana+kathaa+balam+} guru+mukha+upadi.s.ta+sa.mpradaaya+krame.na
manaak+ iha carcyate / asya+ akaarasya
(1)hata+(2)anaahata+(3)anaahata+hata+(4)anaahata+hata+uttiir.natayaa
caturdhaa+udita+ruupasya kathanam+ vaktra+aamnaaya+carcaa+sa.mnive"sanam+ iti+
akathanam+ / tatra hatas+ taavat+ kathyate --
h.rt+ka.n.tha+taalu+aadi+sthaana+kara.na+sa.mnive"sais+ hatas+
akaara+aadi+hakaara+paryanta+naanaa+padaartha+avabhaasakas+ / anaahatas+ ca+
asvara+muula+ullasita+paranaada+visphaaras+ tantrii+madhyamaa+svara+sa.mketakas+
aa+ka.n.tha+kuupa+antaat+ upacaaratas+ k.rta+prati.s.thas+ / anaahata+hatas+ ca+
ubhaya+aa"srita+unmi.sitas+ ahatas+
vi"sraanta+"sa.skulii+"srava.na+gopana+udbhinna+prathas+
"srava.na+yugma+madhya+varti+aakaa"saat+ tattva+pratibimba+tattva+dehatas+ api
hatas+ anaahata+hatas+ / anaahata+hata+uttiir.nas+ ca
mahaa+niraavara.na+dhaama+samullasitas+ avikalpas+
ii.sat+calattaa+aatmaka+mahaa+spanda+prathama+ko.ti+ruupas+ svaras+
sa.mkoca+vikaasa+virahaat+ parama+vikaasa+ruupas+
aspar"sa+dharma+anuccaarya+mahaa+mantra+prathaa+aatmakas+ / tathaa ca+
anaahata+hata+uttiir.nas+ yas+ sa "s.r"ngaa.taka+aakaaras+ raudrii+svabhaavas+ turyas+
/ anaahata+hatas+ ca+ anacka+kalaa+aatmaka+vaktra+sa.msthaanas+ vaama+ruupas+
su.suptas+ / anaahatas+ ca baahuruupa+ambikaa+"saktis+ yaas+ aagame niruupitaa
tat+svaruupas+ svapnas+ / hatas+ ca aayudha+aakaaras+ jye.s.thaa+svabhaavas+
jaagrat+ / iti+ etat+catu.s.taya+svabhaavasya+ aadya+var.nasya kathanam+
paaramparya+mukha+yukti+vi"se.sas+ / tasya balam+
hata+aadi+ruupa+traya+ullasita+anaahata+hata+uttiir.na+raava+sphurattaa+ruupam+
viiryam+ tena \pratika{akathana+kathaa+balena} / tatra+ evam+ akathanam+
vaak+prapa~nca+uttiir.nam+ akathanam+ eva kathanam+ sa.mkrama.na+krame.na
nirniketa+svaruupa+avadhaanam+ tat+ eva balam+ ak.rtaka+sphaara+saaram+ / tena
sa.mkrama.nam+ ca manaak+ iha vitanyate /
praa.na+purya.s.taka+"suunya+pramaat.r+nivini.s.ta+abhimaana+vigalanena

nistara"nga+pravikacat+cit+dhaama+baddha+aaspadas+ dai"sika+varas+
ni.hspanda+aananda+sundara+parama+"suunya+d.rk+balena
kaarya+kara.na+karma+nirapek.satayaa yat+ yat+ kim+ cit+
sarva+gata+aatma+svaruupa+pratipattau+ avalokayati tat+ tat+ paratara+cinmayam+ eva
satatam+ bhavati+, +- iti na+ asti+ atra sandehas+ / tathaa ca+ anyat+
vyaakhyaa+antaram+ aaha +- kathanam+ taavat+
.sa.ddar"sana+caturaamnaaya+melaapa+krama+samuuhe.su
puujana+krama+udita+niyata+aniyata+devataa+cakra+avalambanena sphurati / iha
punas+ puujya+puujaka+puujana+sa.mbandha+parihaare.na
"sriimat+vaatuulanaatha+aadi+siddha+pravara+vakraamnaaya+d.r"saa
satata+siddha+mahaa+mariici+vikaasas+ eva sarva+uttiir.na+svaruupa+avibhinnas+
sarvadaa+ eva sarvatra viraajate, +- iti+ akathana+kathaa+balam+ tena
mahaa+vismaya+praaptis+ bhavati+ iti sa.mbandhas+ / \pratika{mahaa+vismayas+} ca
vigatas+ vina.s.tas+ smayas+ mita+amita+aha"nkaara+darpa+
sarva+ulla"nghana+v.rttyaa svaruupa+anuprave"sas+ / atha ca mahaa+vismayas+
sva+para+bheda+vismara.naat+ jha.titi nirantara+nirargala+khecara+v.rtti+samaave"sas+
/ saa+ eva sarva+mudraa.naam+ kro.diikara.naat+ \pratika{mudraa} tasyaa
mauna+pada+samaave"sa+mayataa / tayaa hetu+bhuutayaa \pratika{kha+svarataa}
trayoda"sa+kathaa+kathana+saamarasya+aatmakas+ kha+svaras+ tasya bhaavas+
saamarasya+prathanam+ bhavati+ iti+ arthas+ / kha+svaras+ tu kham+ api
bhaava+"suunyam+ api svena raati vyaapnoti sviikaroti+ iti+ aadatte+, iti kha+svaras+ //

.sa.ddar"sana+caaturaamnaayika+sarva+melaapa+kathaa+trayoda"sa+kathaa+saak.saatka
ara+upade"sa+bha"ngyaa+anuttara+pada+advayatayaa kasya+cit+avadhuutasya
pii.the"svariibhis+ mahaa+melaapa+samaye suutra+upanibaddhas+ vaktraamnaayas+
prakaa"sitas+ / tasya+ eva+ iha manaak+ sataam+ avabodha+artham+ asmaabhis+
v.rttis+ iyam+ k.rtaas+ iti "sivam+ /

iti parama+rahasyam+ vaak+vikalpa+ogham+ uktam+ &
bhava+vibhava+vibhaaga+bhraanti+muktena samyak /
k.rtam+ anupamam+ uccais+ kena+ cit+ cit+vikaasaat+ &
akalita+para+sattaa+saahasa+ullaasa+v.rttyaa //

samaaptas+ ayam+ "sriimat+Vaatuulanaatha+suutra+v.rttis+ /
k.rtis+ "sriimat+Ananta"saktipaadaanaam //

"sriimat+Prataapa+bhuubhartus+ aaj~nayaa priitaye sataam+ /
Madhusuudanakaulena sa.mpadya+ iyam+ prakaa"sitaa //